

Contraventionality and Contraventionalization: Challenges and Legal Implications

Oleg PANTEA¹

Olesea PANCHIV²

Abstract: *In this paper, we seek to analyze the distinct concepts of “contraventionality” and “contraventionalization”, while emphasizing their interdependence and the dynamic relationship through which they mutually influence and shape each other within the broader framework of legal regulation. Although sporadically addressed in legal doctrine and lacking a fully consolidated theoretical framework, these concepts are further developed in this research, aiming to enhance their doctrinal articulation and encourage broader application within legal scholarship. Thus, contraventionality refers to a set of actions which, although unlawful, do not reach the seriousness required to be classified as criminal offenses, and are instead regulated by specific legal norms that impose less severe sanctions. Conversely, contraventionalization denotes the legal process through which certain acts previously considered criminal offenses are reclassified as contraventions, simplifying procedures, alleviating the caseload of judicial bodies, and recalibrating legal responses according to the degree of social harm involved. We also aim to elucidate the intrinsic connection and conceptual distinctions between these two notions, demonstrating how contraventionalization not only performs a decriminalizing function but also operates as a mechanism for shifting certain behaviors from lawful conduct into the area of contraventional illicit acts, thereby influencing the level of contraventionality. Through this contribution, we aspire to enrich academic discourse on these phenomena by proposing new perspectives that support the development of a clearer and more coherent conceptual framework, capable of enhancing the effectiveness of the legal system in regulating*

¹ Associate Professor, PhD, Faculty of Law, Moldova State University, Republic of Moldova, Address: 60, Alexei Mateevici str., Chisinau, Republic of Moldova, Corresponding author: panteaoleg@gmail.com.

² PhD Student, Doctoral School of Legal and Economic Sciences, Law, Moldova State University, Republic of Moldova, Address: 60, Alexei Mateevici str., Chisinau, Republic of Moldova, E-mail: panchiv.olesea@gmail.com.

This article was presented at the International Scientific Conference “Exploration, Education and Progress in the Third Millennium: Challenges in Law and Public Administration”, 17th Edition, that took place in Galati, Romania, on the 15-16th May 2025.

Copyright: © 2025 by the authors.
Open access publication under the terms and conditions of the
Creative Commons Attribution (CC BY) license
(<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>)

contraventional matters and better aligning it with the evolving needs and realities of contemporary society.

Keywords: *contraventionality; contraventionalization; decriminalization; contraventions; contraventional sanctions.*

1. Introducere

În contextul evoluției constante a raporturilor sociale și a transformărilor legislative, dreptul contravențional devine un domeniu tot mai complex și mai relevant în peisajul juridic contemporan. Fenomene precum contravenționalitatea și contravenționalizarea nu mai pot fi privite ca simple concepte teoretice, ci ca procese dinamice ce reflectă tendința autorităților de a extinde răspunderea juridică în afara sferei infracționalului clasic, pentru a răspunde mai eficient diversității formelor de comportament antisocial.

Contravenționalitatea, ca noțiune juridică, exprimă caracterul ilicit al unor fapte ce nu ating gravitatea necesară pentru a fi încadrate drept infracțiuni, dar care perturbă ordinea socială și necesită sancționare. În paralel, contravenționalizarea reprezintă procesul prin care anumite fapte, anterior tratate ca infracțiuni sau reglementate în afara dreptului penal, sunt reîncadrate în regimul juridic al contravențiilor. Această tendință suscită multiple provocări juridice: de la delimitarea conceptuală între infracțiune și contravenție, până la implicațiile asupra principiilor fundamentale ale dreptului, precum legalitatea, proporționalitatea sau dreptul la un proces echitabil.

În acest sens, ne-am propus să abordăm aspectele definitorii ale acestor două fenomene – contravenționalitatea și contravenționalizarea – și, totodată, să identificăm direcții posibile de clarificare și eficientizare a regimului contravențional în lumina exigențelor statului de drept.

2. Dimensiunea conceptuală a contravenționalității în context juridic și doctrinar

Printre formele de ilicit reglementate în sistemul juridic național, ilicitul contravențional ocupă un loc distinct, reprezentând acea categorie de fapte care, deși aduc atingere valorilor sociale protejate de lege, nu prezintă gradul de pericol social caracteristic infracțiunilor. Calificarea acestor fapte drept contravenții reflectă opțiunea legiuitorului pentru o reacție normativă proporțională, care să evite supraincrimarea, fără a ignora necesitatea menținerii ordinii de drept.

În doctrina de specialitate, prof. Victor Guțuleac abordează „contravenționalitatea” încă din anul 2008, în contextul cercetării răspunderii contravenționale ca mecanism de luptă împotriva „contravenționalității”, subliniind ascensiunea continuă a acestui fenomen în Republica Moldova (Guțuleac, December 2008, pp. 4-8). În opinia autorului, răspunderea contravențională apare ca o formă de constrângere statală, care are drept scop combaterea fenomenului contravenționalității, marcat de creșterea anuală a numărului de contravenții care se comit pe teritoriul Republicii Moldova (Guțuleac & Colotescu, June 2008, pp. 4-8). În aceeași ipostază, cercetătorul Igor Spînu, în teza de doctorat „Contravenția și contravenționalitatea. Căi de combatere”, explică fenomenul contravenționalității prin raportare la ansamblul contravențiilor dintr-un stat (Spînu, 2013).

În România, despre contravenționalitate scrie autorul Neculai Catană, în lucrarea „Executarea sancțiunilor contravenționale în România”, analizând factorii sociali, economici, politici, care facilitează creșterea infracționalității și contravenționalității în Europa (Catană, 2014, p. 4).

În linii mari, doctrina de specialitate consacră cu precădere conceptul de infracționalitate sau criminalitate, drept fiind ansamblul infracțiunilor/crimelor comise într-un anumit spațiu geografic, într-un interval determinat de timp. Conform Dicționarului explicativ al limbii române, prin noțiunea de „infracționalitate” se înțelege săvârșirea de crime; totalitatea infracțiunilor săvârșite pe un anumit teritoriu, într-o anumită perioadă de timp (Explanatory dictionary of the Romanian language, 1975). Autorul Iurie Larii percepe infracționalitatea ca un fenomen negativ de natură social-juridică, cu manifestare colectivă și caracter variabil în timp, care reflectă totalitatea infracțiunilor comise într-un spațiu geografic și interval temporal determinate. Acest fenomen este caracterizat atât prin indicatori cantitativi (nivelul, dinamica), cât și calitativi (structura, caracterul) (Larii, 2004, p. 24).

Din perspectiva noastră, infracționalitatea desemnează ansamblul conduitelor ilicite caracterizate printr-un grad de pericol social sporit, care sunt reglementate și sancționate de legislația penală. Aceasta include toate categoriile de infracțiuni prevăzute de legislația unui stat, acoperind un spectru larg, de la faptele ușoare până la cele excepțional de grave.

Prin reforma legislativă din anul 2008, marcată de adoptarea Codului contravențional al Republicii Moldova, a fost realizată o dezincriminare semnificativă, prin transferarea anumitor fapte din sfera infracțiunilor în cea a contravențiilor. Această reconfigurare normativă a fundamentat conceptul nou de „contravenționalitate”, conturat într-un cadru juridic autonom și distinct de cel al infracțiunilor.

Totuși, pornind de la ideea că natura juridică a faptelor contravenționale este una de drept penal, iar contravențiile s-au desprins de infracțiuni, apărute într-o ipostază nouă de mini-crime, micro-crime sau fapte care prezintă un pericol social mai redus decât în cazul infracțiunilor (precum stabilește și art. 10 din Codul contravențional), conceptul de contravenționalitate a constituit, de fapt, o „propulsie” tehnico-juridică de la conceptul de infracționalitate, motiv pentru care evoluția acestor două fenomene prezintă conexiuni de interdependență, fapt ce va fi demonstrat în partea a doua a lucrării. Deci, contravenționalitatea constituie ansamblul faptelor contravenționale înregistrate pe un teritoriu determinat, într-un interval temporal specific, remarcându-se prin indicatori cantitativi (precum nivelul și dinamica fenomenului) și calitativi (precum structura și natura acestuia).

3. Analiza statistică și tipologică a contravenționalității în Republica Moldova

Pentru a înțelege amploarea și dinamica fenomenului contravenționalității, Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova (în continuare – BNS) publică anual informații oficiale privind nivelul și rata contravenționalității, dezagregate după: număr de contravenții constatate, decizii de aplicare a sancțiunilor contravenționale, număr de sancțiuni raportate la 1000 locuitori, autorități competente să constate și soluționeze cauze contravenționale, categorii de contravenții și categorii de sancțiuni aplicate. Prin urmare, vom prezenta mai jos o scurtă analiză a fenomenului contravenționalității în anul 2023, în baza datelor oferite de BNS.

Așadar, informațiile analizate reliefează faptul că anul 2023 marchează o evoluție notabilă în ceea ce privește manifestarea și gestionarea fenomenului contravenționalității în Republica Moldova. Potrivit datelor oficiale, în anul 2023 au fost înregistrate 730 700 contravenții, în creștere cu 6,6% față de anul 2022 (National Bureau of Statistics. Contraventions recorded in 2023, 2023). Această creștere nu poate fi interpretată doar ca o amplificare a comportamentului antisocial, ci trebuie analizată inclusiv în contextul intensificării activităților de control, eficientizării mecanismelor de constatare și extinderii capacității instituționale a organelor competente. Din totalul cauzelor contravenționale soluționate, o proporție covârșitoare (97,7%) s-a finalizat cu emiterea unei decizii de aplicare a sancțiunii contravenționale, celelalte cazuri fiind transmise organelor de urmărire penală (0,4%) sau soldate cu încetarea procesului din alte motive (1,9%) (National Bureau of Statistics. Contraventions recorded in 2023, 2023).. Raportat la populația țării, rata contravenționalității se ridică la 268 de decizii de sancționare la 1 000 de locuitori (National Bureau of Statistics. Contraventions recorded in 2023, 2023).., ceea ce denotă persistența comportamentului antisocial de natură contravențională, poziționând contravențiile în lista celor mai frecvente încălcări ale legii.

În ceea ce privește tipologia sancțiunilor contravenționale aplicate pe parcursul anului 2023, se constată că, în rezultatul soluționării cauzelor contravenționale, au fost aplicate 23 000 avertismente, 648 500 amenzi și 2 600 sancțiuni privind munca neremunerată în folosul comunității (National Bureau of Statistics. Contraventions recorded in 2023, 2023). Aceste date creionează un model sancționator preponderent pecuniar, amenda constituind principala sancțiune contravențională aplicată (cca 96% din totalul sancțiunilor).

De remarcat este și faptul că, potrivit sursei, organele Ministerului Afacerilor Interne domină categoric peisajul constatării contravențiilor – cu 93,8% din cazurile documentate, dar și al sancționării faptelor contravenționale – cu 92,8% din total deciziilor de aplicare a sancțiunilor contravenționale, ceea ce constituie o diferență semnificativă față de numărul deciziilor de sancționare emise de către Ministerul Apărării și Serviciul Vamal (câte 1,4%), judecătoriile raionale și municipale (1,1%), autoritățile administrative din subordinea Ministerului Finanțelor și Inspectoratul pentru Protecția Mediului (câte 0,8%), precum și decătre alte organe (1,7%) (National Bureau of Statistics. Contraventions recorded in 2023, 2023). Această configurare instituțională în activitatea de constatare și sancționare a contravențiilor se explică prin incidența sporită a faptelor ilicite din domeniile atribuite în competența organelor Ministerului Afacerilor Interne, precum încălcări ale ordinii publice, circulației rutiere, etc.

În această ordine de idei, notăm că, domeniul circulației rutiere rămâne cel mai afectat de comportamente contravenționale, cu 518 800 contravenții constatate în anul 2023 – echivalentul a peste 70% din numărul total de contravenții înregistrate. Această cifră indică nu doar un fenomen de masă, ci și o profundă problemă structurală în cultura siguranței rutiere din Republica Moldova. În acest sens, au fost emise 483 000 decizii de sancționare, amenda constituind instrumentul principal de reprimare, fiind aplicată în 460 300 cazuri (95,3% din totalul sancțiunilor aplicate). De asemenea, au fost aplicate cca 22 400 avertismente, 501 privări de anumite drepturi și 224 sancțiuni contravenționale sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității (National Bureau of Statistics. Contraventions recorded in 2023, 2023). Printre cele mai frecvente abateri contravenționale, sancționate cu aplicarea amenzii, se numără depășirea vitezei de circulație (35,5%), încălcarea regulilor de oprire și acordare de prioritate pietonilor și altor participanți la traficul rutier (16,8%) și nerespectarea indicatoarelor de semnalizare rutieră (16,5%) (National Bureau of Statistics. Contraventions recorded in 2023, 2023).

Dintre toate faptele contravenționale sancționate prin măsuri de restrângere a exercițiului unor drepturi, cele asociate conducerii vehiculului sub influența băuturilor alcoolice ori a altor substanțe, precum și încredințarea conducerii unei persoane aflate în astfel de stări, au deținut ponderea principală. În anul 2023, pentru

asemenea comportamente au fost aplicate 245 de sancțiuni privind privarea de anumite drepturi, reflectând pericolul social sporit al acestor conduite. În același context, autoritățile au recurs și la sancțiunea muncii neremunerate în folosul comunității, fiind impusă în 151 de cazuri (National Bureau of Statistics. Contraventions recorded in 2023, 2023). Se remarcă, astfel, o orientare fermă a politicii contravenționale spre descurajarea conduitei rutier-neglijente, cu accent pe sancțiuni care îmbină funcția represivă cu cea corectiv-educativă.

În domeniul ordinii și securității publice au fost constatate 71 600 contravenții, cu adoptarea a 68 300 decizii de aplicare a sancțiunii (dintre care 68 200 amenzi). Cele mai des întâlnite fapte antisociale din acest domeniu au fost cele încadrate în categoria huliganismului nu prea grav, generând peste jumătate (50,5%) din totalul amenzilor aplicate pentru acest segment de contravenții, confirmând caracterul său recurent și răspândit în spațiul public. În continuarea clasamentului urmează conduitele ce implică consumul de băuturi alcoolice în locuri publice sau prezența în stare de ebrietate în asemenea spații, pentru care s-au aplicat 30,1% din amenzile din această categorie. De asemenea, tulburarea liniștii a generat 14,0% din sancțiuni, în timp ce încălcările legate de regimul juridic al armelor (inclusiv nerespectarea termenelor de înregistrare a armelor letale și neletale ori a celor de vizare a permiselor de armă) au fost sancționate în proporție de 3,9% (National Bureau of Statistics. Contraventions recorded in 2023, 2023).

Un alt segment semnificativ în varietatea încălcărilor de natură contravențională este reprezentat de sfera activității economice, cuprinzând domenii precum activitatea de întreprinzător, fiscalitatea, procedurile vamale și piața valorilor mobiliare. În acest sector, au fost raportate aproximativ 39 100 contravenții, dintre care marea majoritate au fost sancționate cu amendă – peste 36 500 de cazuri confirmând această tendință sancționatorie predominant pecuniară. Analiza distribuției pe tipuri de abateri relevă o concentrare în jurul a câteva fapte: utilizarea necorespunzătoare a vinietei (32,2%), încălcările reglementărilor vamale (25,3%) și practicarea neregulamentară a activității de întreprinzător (23,6%) formează nucleul problematic, cumulând împreună peste trei sferturi din totalul sancțiunilor din domeniu. Alte conduite ilicite frecvente includ abateri legate de comerțul cu amănuntul (5,1%), exploatarea defectuoasă a echipamentelor de casă și de control (4,3%) și omisiuni privind asigurarea medicală obligatorie (3,5%) (National Bureau of Statistics. Contraventions recorded in 2023, 2023).

În domeniul sănătății, anul 2023 a adus o scădere semnificativă a numărului de contravenții constatate, cu aproximativ 15,5% mai puține cazuri raportate față de anul precedent. Această tendință descendentă poate fi interpretată atât ca un semn de ameliorare a comportamentului social în perioada post-pandemică, cât și ca un indiciu al diminuării intensității controalelor administrative în acest domeniu. În

total, au fost înregistrate circa 20 700 fapte contravenționale cu impact asupra sănătății populației, ordinii sanitar-epidemiologice și integrității persoanei, fiind adoptate peste 18 600 decizii de sancționare. Predominante rămân amenzile (17 000), însă au fost aplicate și sancțiuni alternative precum munca neremunerată în folosul comunității (1276), avertismente (236) și, în cazuri mai grave, arest contravențional (38) (National Bureau of Statistics. Contraventions recorded in 2023, 2023). Cele mai frecvente conduite sancționate țin de domenii sensibile, precum distribuția neautorizată a produselor din tutun, acte de violență care aduc atingere integrității corporale, dar și fapte cu o componentă moral-socială accentuată, precum practicarea prostituției.

În contextul celor relatate, deducem că, datele statistice reliefate de BNS privind contravenționalitatea în Republica Moldova au mai mult un caracter informativ, decât de impact social-juridic, social-politic sau social-economic. Din punctul nostru de vedere, pentru a înțelege tipologia, tendințele și impactul contravenționalității, este important să analizăm acest fenomen, parcurgând următorii pași esențiali:

- Colectarea datelor oficiale de la autoritățile competente (rapoartele MAI, ANSA, CNA, ANI, etc.);
- Dezagregarea complexă a datelor (după numărul și tipul contravențiilor, distribuirea pe regiuni, sancțiunile aplicate);
- Clasificarea contravențiilor după categorii (contravenții care afectează ordinea și securitatea publică, contravenții în domeniul circulației rutiere, contravenții care afectează activitatea de întreprinzător, etc.);
- Determinarea celor mai frecvente tipuri de contravenții și care sunt zonele geografice cele mai afectate;
- Analiza tendințelor în timp (compararea datelor de la an la an, stabilirea perioadelor de vârf, evidențierea contravențiilor sezoniere);
- Identificarea parametrilor demografici (compartimentarea contravenienților după vârstă, sex, mediul din care provin – urban/rural, etc.);
- Clasificarea după tipurile de sancțiuni aplicate (amendă, arest, muncă neremunerată în folosul comunității, etc.);
- Elucidarea factorilor care favorizează contravenționalitatea (contextual social, economic, cultural);
- Analiza comparativă cu alte state (identificarea practicilor existente în alte state și a modalităților de valorificare a acestora pentru diminuarea nivelului contravenționalității);

- Raportarea măsurilor de prevenție (măsuri de educare, prevenire care au fost implementate, campanii de informare, de sensibilizare socială, etc.);
- Enumerarea și analiza de impact a actualizărilor legislative (modificări și completări).

Astfel, considerăm că o abordare complexă și multidimensională a contravenționalității, care să includă atât indicatori cantitativi (nivelul, ritmul de creștere sau descreștere, distribuția teritorială etc.), cât și calitativi (structura contravențiilor, profilul făptuitorilor, gravitatea faptelor), devine esențială pentru fundamentarea unor politici publice eficiente. Informațiile obținute printr-o raportare mai amplă și mai riguroasă vor permite autorităților nu doar să observe dinamica fenomenului în timp real, ci și să identifice cauzele profunde care favorizează apariția și răspândirea acestuia.

Prin urmare, aceste date vor putea servi drept bază pentru dezvoltarea unor strategii de intervenție mai bine direcționate, personalizate în funcție de realitățile locale sau regionale, cu accent pe prevenție și educație. În același timp, transparența datelor va contribui la consolidarea încrederii cetățenilor în acțiunile statului și la cultivarea unei culturi a responsabilității sociale. Redefinirea politicilor naționale în acest domeniu, în baza unor livrabile analitice complexe, poate determina nu doar diminuarea fenomenului contravențional, ci și o îmbunătățire generală a climatului de ordine publică și siguranță socială.

4. Contravenționalizarea: între necesitate juridică și echilibru social

În continuarea acestui demers, după evidențierea importanței optimizării mecanismelor de raportare a contravenționalității, ne îndreptăm atenția asupra celui de-al doilea element al lucrării noastre – „contravenționalizarea” – care trebuie înțeleasă ca fenomen opus celui consacrat în doctrina dreptului românesc sub denumirea de „decontravenționalizare”, care rezidă în eliminarea anumitor fapte din sfera ilicitului contravențional, fie prin abrogarea normei, fie prin reclasificarea faptelor ca acte lipsite de relevanță juridică. Cu alte cuvinte, decontravenționalizarea înseamnă scoaterea unei conduite din regimul juridic al contravențiilor, fie pentru că aceasta nu mai prezintă pericol social, fie pentru că reglementarea devine inutilă, excesivă sau anacronică.

Per a contrario, prin contravenționalizare are loc reîncadrarea unor conduite anterior reglementate în sfera ilicitului penal în categoria contravențiilor, acestea fiind tratate ca abateri de o gravitate mai redusă, pentru care se aplică sancțiuni mai blânde, preponderent de natură pecuniară (precum amenda), în schimbul pedepselor privative de libertate (închisoarea). Acest proces urmărește, în principal, degrevarea sistemului judiciar și adaptarea răspunsului statului la faptele care nu prezintă un

pericol social de intensitate ridicată, prin diminuarea severității sancțiunilor aplicate în rezultatul comiterii acestora.

Despre aceste „transformări” dintr-o infracțiune în contravenție scrie cercetătorul român Mircea Ursuța (2018, pp. 91–100), abordând particularități subsidiare ale procesului dat, iar autoarea din Republica Moldova, Mariana Grama, menționează despre formele de „*abolitio criminis*”, după cum urmează: „În această situație, putem vorbi de efectele clasice ale unei dezincriminări sau persoana care a săvârșit fapta va răspunde pentru forma de ilicit mai ușoară intervenită între timp, respectiv pentru contravenție? Și, în caz afirmativ, în ce condiții procedurale? Pe de altă parte, în situația în care intervine o lege ce decontravenționalizează o faptă, respectiv o scoate din sfera ilicitului contravențional, se ridică problema procedurii ce trebuie urmată pentru ca această lege să-și producă efectele neconstatate de nimeni, respectiv ca sancțiunile principale și complementare neexecutate la data intrării în vigoare a legii de decontravenționalizare să nu se mai execute” (Pădure & Grama, 2019, pp. 78–90).

După părerea noastră, contravenționalizarea apare totuși ca un fenomen mult mai extins. Pe de o parte, contravenționalizarea este un fel de dezincriminare, așa cum s-a menționat mai sus, iar pe de altă parte, contravenționalizarea reprezintă transformarea unor fapte sociale din sfera licitului în sfera ilicitului. Anumite conduite sau activități, care erau considerate legale, devin interzise prin lege, adică ajung să fie considerate contravenții. Acest fenomen – *contravenționalizare extinsă* (din extinderea sferei de aplicare a contravențiilor) – poate apărea ca urmare a schimbărilor în percepțiile sociale, economice sau politice, care pot determina autoritățile competente ale statului să reglementeze mai strict anumite conduite sau activități.

De exemplu, în trecut, anumite practici sau conduite (precum consumul de țigări electronice în spații închise) erau legale, însă din motive de sănătate publică, protecție a mediului sau siguranță națională, ele au fost ulterior interzise și au devenit ilicite. De asemenea, și alte activități care nu constituiau contravenții, la un moment dat, pot deveni ilicite în rezultatul modificărilor legislative (de exemplu, modificarea reglementărilor referitoare la condițiile desfășurării activității de întreprinzător). Aceste schimbări pot avea un impact semnificativ asupra societății, deoarece poate apărea o reconceptualizare a ceea ce este acceptabil și ceea ce nu este. Adesea, aceste tranziții de la licit la ilicit sunt susținute de motive de ordine publică, protecția drepturilor fundamentale ale omului sau de prevenirea unor riscuri de siguranță socială.

Ambele forme de contravenționalizare identificate au scopul de a adapta legislația și sistemul de justiție, pentru a răspunde mai eficient la comportamentele care nu constituie un pericol major pentru ordinea publică, dar față de care totuși se impun

măsurile de constrângere. Aceste schimbări pot contribui la reducerea numărului de fapte antisociale și la eficientizarea aplicării legii.

În lumina celor expuse, având în vedere impactul semnificativ pe care îl pot exercita aceste transformări asupra sistemului judiciar și asupra societății în ansamblu, evidențiem următoarele efecte ale contravenționalizării:

- Degrevarea sistemului judecătoresc – prin transferarea anumitor fapte din sfera infracțiunilor în cea a contravențiilor, se reduce necesitatea intervenției instanțelor de judecată, iar anumite autorități administrative pot prelua atribuțiile de soluționare a cauzelor generate de comiterea faptelor contravenționalizate, ceea ce duce la despovărarea instanțelor de judecată și la o gestionare mai eficientă a dosarelor;
- Umanizarea pedepselor – în general, contravențiile se sancționează cu pedepse mult mai blânde decât în cazul infracțiunilor. Acesta poate fi un pas spre o abordare mai echilibrată a legii, care pune accent pe prevenirea comportamentelor ilegale, nu doar pe sancționarea lor;
- Creșterea eficienței aplicării legii – în contextul demersului de mai sus, faptele ce devin contravenții vor fi reglementate de legea contravențională, iar autoritățile competente pot aplica sancțiuni mai rapid și mai ușor decât în cazul infracțiunilor, adesea pe cale extrajudiciară. Acest aspect face ca procesul de **aplicare a legii** să fie unul mai operativ și mai eficient, contribuind la o **mai bună reglementare a conduitei sociale**;
- Armonizarea legislației naționale cu reglementările europene – prin asigurarea coerenței juridice între normele naționale și standardele europene, se poate impune o schimbare semnificativă a modului în care sunt tratate anumite fapte juridice. Or, Uniunea Europeană încurajează o politică de descurajare a criminalității minore prin sancțiuni mai blânde, de natură non-penală;
- Ajustarea legislației la evoluțiile și nevoile social-economice – acest proces permite adecvarea legislației în funcție de transformările din societate, având drept scop nu doar simplificarea procedurilor legale, ci și promovarea unei politici de sancționare mai echilibrate și mai adaptate realităților sociale și economice actuale;
- Efectul lacunar al contravenționalizării – se referă la posibilitatea apariției unui vid legislativ în cazul în care o faptă este reclasificată din infracțiune în contravenție. Aceasta poate duce la o reglementare insuficientă sau neclară a unor comportamente complexe, inclusiv în ceea ce privește elementele constitutive ale contravenției, motivul și scopul comiterii faptei, încadrarea juridică, alte trăsături;

- Creșterea riscului de subestimare a unor fapte antisociale, ceea ce poate avea consecințe negative asupra gradului de descurajare pentru unele comportamente ilegale.

5. Concluzii

Contravenționalizarea reprezintă un instrument important pentru adaptarea și eficientizarea legislației într-o societate dinamică, asigurându-se că sancțiunile sunt proporționale cu gravitatea faptei și respectă drepturile fundamentale ale cetățenilor. Dimensiunea juridico-conceptuală a contravenționalizării, corelată cu efectele dezvoltate supra, denotă că aceasta poate aduce multiple beneficii, cum ar fi: degrevarea sistemului judecătoresc, simplificarea procedurilor, reducerea costurilor de administrare a justiției, aplicarea promptă a sancțiunilor, etc., toate acestea contribuind la eficientizarea răspunsului statului față de conduitele antisociale minore. Pe de altă parte, procesul de contravenționalizare nu este lipsit de riscuri, în special de cele asociate cu o posibilă subestimare a gravității unor fapte și cu o aplicare ineficientă a sancțiunilor în anumite cazuri, ceea ce, pe termen lung, poate conduce la diminuarea efectului sancționator al legii, cu impact negativ asupra percepției publice.

Din aceste considerente, este esențial ca procesul de contravenționalizare să fie reglementat cu rigurozitate, astfel încât să asigure un echilibru între gravitatea faptei comise, eficiența măsurilor sancționatorii aplicate și protecția drepturilor fundamentale ale persoanelor implicate, respectându-se, totodată, interesul general al societății. Mai mult, contravenționalizarea trebuie să exercite un impact asupra nivelului contravenționalității într-un stat, în sensul diminuării acestuia, promovând responsabilitatea socială și spiritul de respectare a legii, descurajând astfel conduitele ilegale prin educare, reabilitare și reintegrare socială.

6. Bibliography

Catană, N. (2014). *Enforcement of contraventional sanctions in Romania (Doctoral dissertation abstract)*. Bucharest: Police Academy „Alexandru Ioan Cuza”.

Explanatory dictionary of the Romanian language. (1975). Bucharest: Romanian Academy Publishing.

Guțuleac, V. (December 2008). Contraventional sanctions as measures of state coercion. *Law and Life*, , 4–8.

Guțuleac, V., & Colotescu, M. (June 2008). Contraventionality: some statistical data and realities. *Law and Life*, 4–8.

Larii, I. (2004). *Criminology, Vol. I*. Chisinau: Elena V.I.

National Bureau of Statistics. *Contraventions recorded in 2023*. (2023, 03 25). Preluat pe 2025, de pe National Bureau of Statistics: https://statistica.gov.md/ro/contraventii-constatate-in-anul-2023-9478_61204.html

Pădure, D., & Grama, M. (2019). The temporal conflict of the criminal law of decriminalization (Abolitio criminis). *Studia Universitatis Moldaviae (Social Sciences Series)*, No. 11, 78–90.

Spînu, I. (2013). *Contravention and contraventionality: Ways of combating* (Doctoral dissertation, ULM, Chisinau). Preluat de pe www.anacec.md

Ursuța, M. (2018). Decriminalization and decontraventionalization: Substantive and procedural law aspects. Incidence in business. *Romanian Journal of Business Criminal Law*, No. 1, 91–100.